

OFENZIVA PROTI KOLINU

Ob istem času, ko se je nad Nemčijo bila velika zračna bitka, se je iz Hurtgen lesa jugovzhodno od Aachena dvignila ameriška prva armada generala Hodgesa ter z nepričakovanim sunkom napredovala dve milj ter se približala Kolinu na 27 milj.

Zgodaj zjutraj so Amerikanci pričeli s strahovitim artilerijskim ognjem, kar je bilo znamenje za napad, ki je bil prvi po 20. oktobru, ko je padel Aachen. V nekaj urah je bil zavzet Vossenaack, 12 milj jugovzhodno od Aachena in 10 milj v notranjosti Nemčije, kjer so zavezniški najdlje na nemški zemlji.

Amerikanci so razbili mnogo sovražnih zelo močnih postojank, so vjeli mnogo sovražnikov in zavzeli vas Germet, zapadno od Vossenaacka, in vas Hurtgen, dve milj severno od Vossenaacka.

Poročila s fronte pa pravijo, da so bili ti boji samo krajevnega pomena in imeli samo izboljšati postojanke še za večji napad.

BOJI ZA WALCHEREN OTOK

Boji za otok Walchern in za prehod ladij v Antwerp so postali silno vroči, kakoršnih še ni bilo od dneva zavezniškega vpadu. Na otoku je okoli 8000 Nemcev, ki se trdovratno bore proti zaveznikom, ki prodirajo od treh strani. Na zapadno obrežje otoka so Angleži dobili močna ojačenja ter so raztegnili svoje oporišče na tri milje na vsaki strani Westkapelle, kjer so se Angleži prvič izkazali.

V Domburgu je bilo zavzetih več nemških obrežnih baterij. Angleški commandos so pogladi Nemce v Flushingu v severno predmestje; Kanadčani pa prodirajo od vzhodne obale otoka.

Razen jezo in dvignjenih cest je ves zapadni del Walcherna pod vodo, ker zavezniški aeroplani so razbili jezove.

Vjetih je bilo 600 Nemcev in natirali okoli Flushinga, kjer je bil odpor primeroma slab. Pristanišče in mesto sta trdno v zavezniških rokah, samo v severnem delu mesta je nekaj sniperjev in gnezdn strojne.

Nemški radio poroča, da se v Flushingu še vedno bijejo vroči boji; pristanišče naprave so Nemci uničili. Nemci poročajo tudi, da so razstrelili Beveland cesto, toda prej so se Kanadčani prišli na otok.

Ob južnem bregu Schelde so Kanadčani vjeli 2500 Nemcev in njihovega poveljnika generala Eberdinga v belgijskem pristanišču Knocke.

Lord Mountbatten bo odstavljen

Admiral lord Louis Mountbatten bo najbrže odstopil kot zavezniški vrhovni poveljnik v jugovzhodni Aziji.

Zadnje čase se angleško vrhovno poveljstvo na Daljnem Istoku vedno preminja in najbrže bo tudi kmalu določeno o poveljstvu adm. lorda Mountbattena.

Admiral Mountbatten bo mogoče odstavljen od vrhovnega poveljstva, toda bo obdržal še kakšno važno poveljstvo v operacijah proti Japonci in posebej pri vpadu z morja, saj se mer je zelo izkušn kot vrhovni poveljnik angleških commandos.

SILNA ZRAČNA BITKA NAD NEMČIJO

Včeraj se je nad Nemčijo bila največja zračna bitka sedanje vojne in uničenih je bilo 208 nemških aeroplanov. — Amerikanci pa so izgubili 41 bombnikov in 28 napadalnih aeroplanov.

Aeroplani so napadli šest petrolejskih skladišč in železnice od Rubra do Merseburga, kjer so bombardirali veliko Leuna tovarno za izdelovanje umetnega petroleja.

Nad 1150 težkih in lahkih bombnikov, katere je spremljalo 900 napadalnih aeroplanov je bilo nad Nemčijo in nemški radio je poročal, da se bližajo še druge skupine zavezniških aeroplanov.

Poglaviti ameriški napad

je bil na Leuna tovarno v Merseburgu. Drugi bombniki pa so bombardirali petrolejske naprave in železnice ob Reni in Ensi, 17 milj od holandske meje, v Bielfeldu, 50 milj jugovzhodno od Rene in druge kraje v zapadni Nemčiji.

Angleški bombniki so napadli tovarno za umetni petrolej v Homburgu v dolini Rubra, 5 milj vzhodno od Oberhausena, ki je bil napaden v sredo.

RUSI SE BLIŽAJO BUDIMPEŠTI

Ruski tanki z infanterijo so vdarili skozi nemške utrdbe pred Budimpešto, kateri so se približali na 21 milj.

Prebivalstvo madžarskega glavnega mesta je prestrašeno vsled naglega bližanja rdeče armade. Madžarska vlada ministrskega predsednika Ferenc Szalasiaja se pripravljala na beg. Ruski strnoglavci nensmiljeno bombardirajo umikajočo se nemško in madžarsko armado.

Rusi so popolnoma očistili levi breg Tise in so od Miskolca oddaljeni samo še 12 milj.

Rusi prodirajo na dolgi fronti skozi nepotrgane vinograde in močvirnate planjave med Tiso in Donavo. Druga ukrajinska armada maršala Malinovskega je včeraj zavzela nad 60 madžarskih mest, trgov in vasi, navzile temu, da so Nemci poslali v boj mnogo oklopnih čet.

Berlin je sam priznal, da rdeče armade ni mogoče vstaviti v njenem prodiranju proti Budimpešti.

Rusom se je predalo 2000 Nemcev in Madžarov, skupno z bivšim šefom madžarskega generala štaba generalom Janos Voerhoesom. Nad 200 sovražnikov je bilo ubitih in 58 tankov razbitih. Moskovsko polnočno poročilo pravi, da je rdeča armada včeraj napredovala 15 milj.

Vzporedno s prodiranjem maršala Malinovskega je tudi četrt ukrajinska armada generala Petrova pričela proditi.

Iz Jugoslavije

NEMCI ODHAJAJO IZ JUGOSLAVIJE

Kot poroča glavni stan maršala Tita, da visoki nemški generalstabi častniki odhajajo iz Sarajeva in Berlina priznava, da so Nemci izgubili dolg pas dalmatinskega obrežja.

Zavezniški so zavzeli 160 milj obrežja ter važna pristanišča Split, Metović, Dubrovnik in Šibenik. Berlin priznava, da so se Nemci umaknili v gore.

V posebnem poročilu naznanja maršal Tito iz svojega glavnega stana, da je bil po tridnevni vroči boji zavzet tudi Zadar.

Nemci uporabljajo mnogo velikih Junker transportnih

ratni proti zapadu od čehoslovških železniških križišč Čopa in Užoroda. Poročila tudi naznanjajo zelo vroče boje za padno od Duka prelaza med Čehoslovaško in Pojsko.

Kupite en "extra" bond ta teden!

JAPONCI PRIČAKUJEJO VPAD

Tokijski radio je naznanil, da Japonci pričakujejo zavezniški vpad na severno obrežje svoje domovine.

Časnikarska agentura Domei poroča, da je poveljnik nekega japonskega tanenega oddelka rekel, da vežbanje pred sovražnim vpadom je bolj važno kot pa žrtve po sovražnikovem napadu.

"Če se bo sovražnik približal," je rekel tančni poveljnik, "ga bomo uničili na obrežju in zmanjšali skrb Njegovega cesarskega Velikanstva."

Japonski strah pred vpadom se zrcali v celi vrsti zmedenih in nasprotujočih si poročih, da so bile v sredo ameriške poizvedovalne zračne trdnjave nad Tokijem, toda niso vrgle bomb, temveč so samo zbegale prebivalce, predno so odletele proti svojemu letališču, najbrže na Marijanah.

Podnačelnik japonske zračne obrambe Keniči Kumagaj je po radio sporočil japonskemu narodu:

"Sovražna aktivnost je bila

ARGENTINA SE TRUDI ZA KONFERENCO

Argentina, kot je že bilo poročano, je poslala vsem ameriškim republikam povabilo na konferenco, da razpravljajo o političnem stališču Argentine. In Argentina, ki bi se rada izvekle iz diplomatske "kvantitine", si na vse kriplje prizadeva, da bi prišlo do konference.

Delegati pan-ameriške zveze pošiljajo svojim vladam prošnjo Argentine za konferenco vnanjih ministrov.

Ameriški državni podtajnik Stettinius je rekel, da se ne bo odločil, dokler ne izve mnenja ostalih republik.

Colombia, Ecuador in Venezuela so se ugodno izrekle za konferenco in ravno tako je konferenco v svoji izjavi odobril mehiški vnanji minister Ezequiel Padilla.

Washington je mnenja, da Argentina ne bo mogla prepričati vseh republik, da bi izsilila konferenco. Mogoče pa bodo vnanji ministri vseh ameriških republik, razum Argentine, sklicali konferenco glede povojne vprašanja.

sedaj omejena na poizvedovalni polet. Jasno pa je, da je njegov namen izvesti zračne napade na Japonsko."

Kumagaj je rekel, da so bili v Tokio in Jokohami dani protizračni alarmi, ko se je zračna trdnjava pojavila nad Tokijem.

Obenem pa je pozval prebivalce, da imajo pripravljeno vodo za gašenje, ker se japonske hiše rade vnamejo.

NEMŠKI TOP UNICIL NEMŠKI TOP

Glavni stan zavezniške zračne sile v Parizu naznanja, da so artileristi tretje armade generala Pattona razbili "strasilni" top v Metz.

To delo so izvršili z nemškimi 88 in 115-milimeterskimi topovi, ki so jih vplenili.

Donald R. Lynch iz Royal Oak, Mich., je opazoval obstreljevanje. Rekel je, da so vpleteni topovi, ki so bili vzeti iz Maginotove črte, vrgli 140 nabojev naravnost na popravični prostor na neki postaji v Metz, kjer so Nemci skrivali svoj 280 milimeterski top. Pozneje je bilo sporočeno, da je bil top uničen.

Ta top so Nemci prevažali iz kraja v kraj in so z vsakega oddali samo po nekaj strelcev in največ ponoči.

Hitler se boji za svojo kožo

Stockholmski list "Morgen Tidningen" poroča, da se je Adolf Hitler odločil, da ne bo zapustil svojega gorskega bivališča v Berchtesgademu in se ne bo pokazal v javnosti tekom vojne, ker se boji, da bi ga zopet kdo napadel.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Rooseveltov govor... Republikanci bodo postavili ključevalno ograjo

Predsednik Roosevelt je sinoči govoril četrte ure po radio iz Bele hiše in rekel, da so Amerikanci v vojni proti Japonski napredovali mnogo dlje, kot pa je bilo izdelano v načrtu, in da zavezniški Nemcem v Evropi pozimi ne bodo dali nobenega miru, republikanska stranka pa je zagrozila, da bo postavila, če ne zmaga pri sedanjih volitvah, ključevalni zid med demokrasko stranko in mirom. Predsednik je rekel, da je republikanska stranka izjavila, da kongres ne bo sodeloval pri vzdrževanju miru, ako ne bo izvoljen republikanski predsednik.

"Ne vem," je rekel predsednik Roosevelt, "kdo si vzame pravico, da govori v imenu kongresa. Senat in poslanska zbornica se nista branila odločati vnanjo politiko sedanje administracije in sta sprejeli Connallyjevo in Fullbrightovo resolucijo, ki je obvezala našo državo, da sodeluje pri svetovni organizaciji za mir."

Predsednik je rekel, da je Amerika zgradila najmočnejši vojaški stroj v celi zgodovini in ta Amerika more tudi gledati v bodočnost z zaupanjem in vero. Zato je priporočal, da se nadaljuje delo, ki se je izkazalo v vojni.

Po načrtih, ki jih je izdelala demokratska vlada, bodo veterani dobili delo, ravno tako tudi vojni delavci, kajti tovarne se bodo predelale za izdelovanje blaga, ki je potrebno v mirnem času. Pred vsem se moremo izogniti napadni prosperiteti leta 1929, ki je padla v žalostno depresijo v letih od 1930 do 1933.

Pod demokratsko vlado se bo povečala produkcija in delavci bodo zaposleni v novih industrijah, tako da bo delavce obvarovan brezposelnosti.

Amerika more z zaupanjem gledati v bodočnost, ko bo dovolj modernih hiš, ko bodo avtomobili cenejši, bodo zgrajene nove ceste in nova letališča, prišla bo v splošno uporabo televizija in mnoge druge mo-

derne velike iznajdbe, katerih se bo moglo posluževati zadovoljno ljudstvo v mirnem času.

Demokratska vlada je v svojem delu dosegla rekorde, na katere more biti vsak Amerikane ponosen. In ne maramo, da bi se naši fantje vrnili iz vojne v Ameriko, ki bi pripravljala vojno za novo generacijo. Naše povojno delo bo imelo za cilj mnogo boljše Ameriko, kot pa smo jo kdaj poznali.

Japonci pošiljajo aeroplane na Filippine

Poročilo iz glavnega stana generala MacArthurja na Filippin naznanja, da so Japonci, ker je bila njihova mornarica zelo oslabiljena, ko je skušala preprečiti ameriški vpad na Filippine, pričeli na Filippine pošiljati velika zračna ojačenja.

Japonsko vrhovno poveljstvo je najbrže zbralo vse aeroplane, da se zdrži na Luzonu, glavnemu filipinskemu otoku, kjer je tudi glavno mesto Manila.

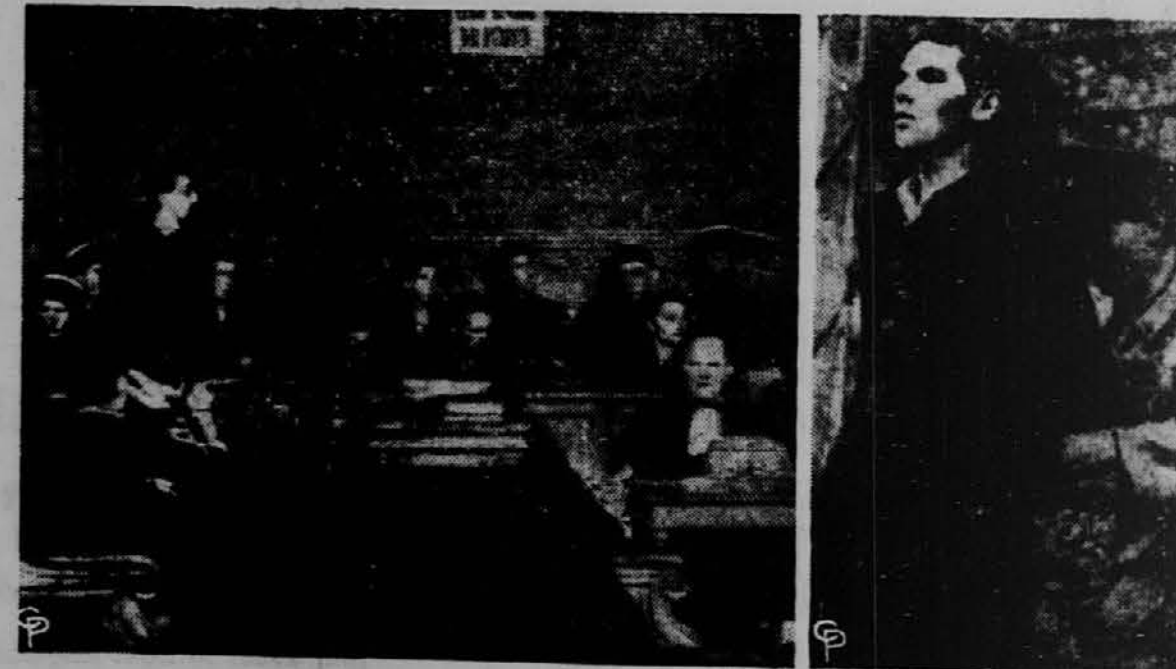
Nek japonski pilot, ki se je s padalom spustil na ameriškem vpadnem ozemlju na Leyteu in je bil vjet, je povedal, da je odpotoval iz Japonske šele pred petimi dnevi. Japonci aeroplani prihajajo na Luzon iz Japonske preko Formoze in drugih posredovalnih letalskih oporišč.

Poročila s Leyte naznanjajo, da zaradi težavne pokrajine zgradba novih letališč zelo počasi napreduje; toda v dohodnem času bodo letališča navzile temu zgrajena in bodo mogli aeroplani pričeti velike operacije.

Polkovnik Lloyd Lehrbas, generalov pribočnik, je hotel v njegovo sobo in ga je videl, kako je ogledoval zblinjeno kroglo.

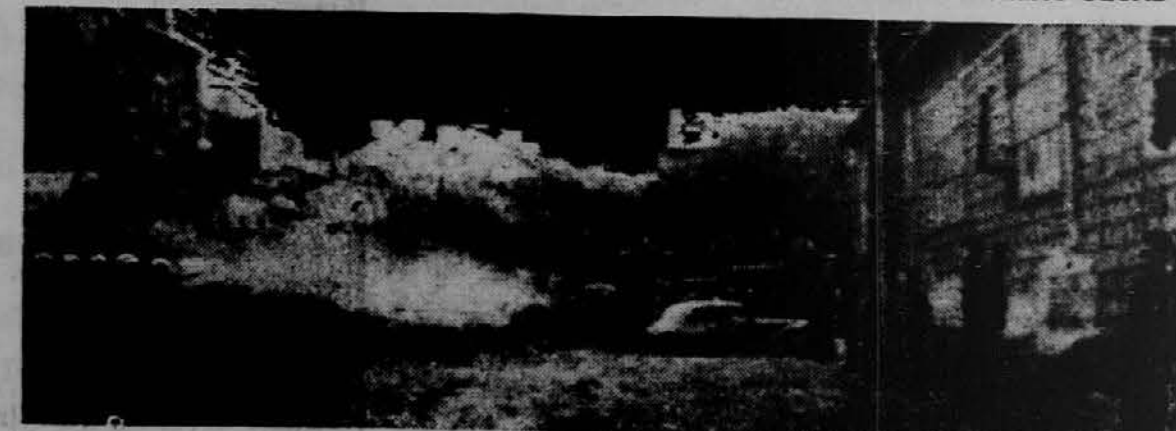
"E, še ne," je rekel MacArthur mirno.

PLAČILO ZA GREH JE — SMRT

SIX FRENCH TRAITORS CONDEMNED TO DEATH

READY FOR FIRING SQUAD

Streli iz pušk so končali življenja šestih mladih Francozov, ko jim je bilo pred sodiščem dokazano, da so bili izdajalci, ker so pomagali Nemcem.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Par dni pred volitvami

Se štiri dni imamo do dneva, ko si bomo izvolili novega predsednika, ali pa si bomo obdržali dosedanjega. Štiri dni imamo še časa, da se dobro premislimo, za katerega kandidata bomo oddali glas. Premisliti moramo zelo dobro, ali je bil predsednik Roosevelt skozi dvajset let mož na svojem odgovornem mestu, ali pa ne odobrujemo njegovega dela.

Pri tem moramo soditi kot delavci, kajti vsi, ki se vsak dan zbirajo okoli "Glasa Naroda", tisti, ki ga pišejo in tisti, ki ga berejo, vsi smo delavci.

Vprašajmo, ali je bil Roosevelt naklonjen delavcem? — Vsakdo mora priznati, da je Roosevelt storil za delavce več kot katerikoli dosedanji predsednik. Ne glede na to, da je velika njegova zaslug, da so delavske unije pod njegovo vlado dosegle velik in močan vpiv, je pod njegovo vlado bil tudi zavarovan delavec za slučaj brezdelja in kar je še najvažnejše, pod njegovo vlado je bila uveljavljena postava za starostno zavarovanje (Social Security), to se pravi, da delavec, ki so mu pri njegovem delu pošle moči, kar je posebno na starost, dobi stalno pokojnino. Ali si more delavec na starost želeči še kaj več, kot to, da bo dobival pokojnino, s katero bo mogel živeti?

V vsakem oziru moramo priznati, da se je predsednik Roosevelt v vsakem pogledu pokazal volikega prijatelja delavca in malega trgovca, sploh — malega človeka.

Med delavce, malega človeka spada tudi farmer in s tem člankom se hočemo tudi malo pomuditi pri farmerju in pri njem povasovati.

Se dobro se spominjamo velike suše pred osmimi leti. Hudi viharji so odnesli žito z njih, odnesli so celo zemljo. Koliko tisoč farmerskih družin je bilo, ki so izgubile ne samo poljske prideleke, temveč celo prst s svojih njiv.

Vlada predsednika Roosevelta je priskočila obubožanim farmerjem na pomoč. Najprej je pokupila živino, da ni poginila, ker krme ni bilo. S tem je bilo farmerju mnogo pomagano, kajti drugače bi mu bila živina poginila in vse, kar je prej v hlevu imelo visoko ceno, skoro bi rekli celo premoženje farmerja, bi bilo izgubljeno. Roosevelt je farmerje obvaroval te nesreče.

Rooseveltova vlada je tudi zvišala in stabilizirala cene poljskih pridevkov, skrbi za izboljšanje zemlje in skrbi tudi, da farmerji dobe čimveč električne sile, ne samo za razsvetljavo, temveč tudi za pogon raznih strojev, ki so danes neobhodno potrebni na vsaki farmi. Tako se je obdelovanje zemlje dvignilo zelo visoko nad srednjeveško obdelovanje.

Napredovanje farmerjev pod Rooseveltovo vlado moramo videti najboljšje, ako navedemo nekatere številke.

Pod tremi republikanskimi vladami so farmerji gazili vedno bolj globoko v dolgeve, ker so bili dohodki vedno manjši.

Leta 1929, na visku republikanske "prosperitete" so znašali letni dohodki farmerjev ne prav 7 bilijonov dolarjev. Leta 1932 pod Hooverjem so dohodki padli na dva bilijona dolarjev. Tedaj so se pričela leta viharjev, ki so farmerjem odnašali zemljo. Republikanci so rekli, da je to "delo božje", proti kateremu ni mogoče ničesar napraviti in tudi niso stori ničesar.

In česar niso mogli napraviti Harding, Coolidge in Hoover, je napravil Roosevelt.

Od leta 1932 do leta 1939 so se farmerski dohodki podvojili, leta 1943 so dohodki znašali 14 bilijonov dolarjev.

In na kak način je Rooseveltova vlada pomagala farmerjem?

Od leta 1932 do 1942 je vlada farmerjem posodila dva bilijona in pol dolarjev in obrestno mero je za polovico znižala. Dolgovi so bili znižani za dva bilijona dolarjev.

In celo oblijeje poljedelske zemlje se je predručilo. Zgrajenih je bilo 540,000 milj. velikih, tridih cest; 2,000,000 farm je dobilo elektriko, izboljšanih je bilo 30,000,000 akrov zemlje, da jo je bilo zopet mogoče obdelovati, zgrajenih je bilo 350,000 jezer proti preplavam poljske zemlje itd., itd.

Vse to je napravil Roosevelt in noben predsednik ne bi tega napravil.

In če vse to premislimo, pridemo do zaključka, da je dolžnost vsakega delavca, če hoče sam sebi dobro, da 7. novembra odda glas za:

FRANKLIN D. ROOSEVELT-A!

NATIONAL WAR FUND
podpira

31 narodnih in krajevnih pomožnih agencij

Raznoterosti iz New Yorka

V nedeljo 29. oktobra sem stopili za njimi, so bili tudi izgre že včasih na posameznika, tako da vsa ta roba, kar malo zadisi!

Pa to bomo vse prestali, in ko bomo oglašali za politiko, moramo pomisliti, da se politika poslužuje oglasov prav kot se jih vsak drugi trgovec, če hoče nekaj prodati. Včasih bomo oglašali, ki oglašajo za nasprotni list in pri vsem tem, če prav izgleda, da dotični listi toče samega sebe po zobeh, je vendar obema ustrezno. Eden dobi plačan oglaš, in drugi pa vzame riziko, če bi mu bilo mogoče odtrgati kakega čitalca in ga privleči v njegove vrste. Torej ko bomo različne oglaš, moramo pred vsem pomisliti s svojimi možkami. Nikar preveč ne porajamo koliko slik in kako so velike v oglaših, ker tisto nam nič ne koristi. In kdo pride k tebi in ti pojasni, da Roosevelt ni držal obljube in je fante poslal preko morja. Pri tem se prav lahko razume, kako čutijo tisti, katerih fantje in moške so šli, toda pomisliti je treba da, ko bi Amerika ne bila napadena, bi bilo precej varno reči, da bi fantje ne šli preko morja. In potem premislimo kaj bi zmagoviti Hitler storil — ali bi se ustavil v Evropi in Aziji? Ali bi mu bila Afrika dovolj za nameček pri evropskih zmagah? Ne bodite naivni; ali se ne poznamo človeške narave — več ima, več hoče imeti! V takem slučaju bi naši fantje prav tako umirali; edina razlika bi bila, da bi se naši domovi goreli in bombe zmagovitih Hitlerjevih letalec bi trle civilno prebivalstvo pod seboj in mi bi lažili s sklonjenimi glavami, kot drugi narodi, ki so prišli pod njih peto. Razlika pa bi bila ta, da so narodi, ki so bili podjarmljeni imeli upanje, ki se jim je delno že uresničilo, dočim bi v slučaju, ko bi bil ostali svet poražen in bi se borba prenesla na naše bregove, ne ostalo nobenega upanja, ker bi pomoč ne mogla priti od nikoder. Tisti, ki so hodili s Hitlerjevo knjigo pod pazduho in se navduševali nad njegovim nauk, bi nas pehali po svoji volji, kot bi se jim ljubilo.

In na drugo pomislimo, kar se je dogodilo v času predsednika Roosevelta. Primerjajmo in pomislimo kaj se nam je pripetilo, ko smo izgubili delo v času predno je on prišel. Pomislimo, kdo se je zmešal za starec takrat, in kdo je bil gotov, da ne bo vrste pred hranilnico nekega jutra in vrati zaprte. Mnogo drugih strani v našem življenju, ki so se spremenile v prid navadnega človeka. Jaz nimam nič proti Deweyu, a bojim se pa tistih, ki so za njim, in ki že danes vpijejo, da gre predaleč z obljubami, ker dobro vedo, da jih ne bodo držali. Če pa bi kljub njim poskušal držati jih, ga bodo pa imeli na raznjo predno se bo zavedel. V takem slučaju ga bodo ustrojili, kot poskušajo ustrojiti danes Roosevelta, a ina precej pretirno gozi. Pomislimo na vse to in volili bomo prav.

Ker prav vsi vemo, da v Senatu ni mnogo ljudi, ki bi bili toliko zainteresirani v priprostege človeka, kot je senator Wagner iz New Yorka; ne pozabimo njega, ko bomo volili.

I. Musich.

Torej drugi teden bodo pa volitve. Sedmega novembra, ki ga tako težko pričakujemo, bo tu, in nudila se nam bo prilagodnost, da vržemo glasove. V sredi vojne smo in če hočemo pomisliti, si lahko tolmačimo, koliko je vredna svoboda v Ameriki. Katera druga država bi si upala storiti tak korak?

Kako bomo volili? Če bomo po svoji vesti, bo menda prav. Vsem ni prav danes, in vsem ne bo prav jutri — toda prav ali ne prav — predsednik, ki bo izvoljen, bo pač predsednik vseh ljudi v Združenih državah. Vsem ne bo nikdar ustrezno, ker svet je čuden — danes tako in jutri drugače! Kakor pač pride; danes ga vprašaj, ti reče: "šur, šur!" In jutri naj ga vpraša drugi, bo zopet: "šur, šur!" Je pač vse nestalno, posebno kar se tiče politike. In potem se prenese na manjši krog — na družino; češ, bo že kako, sabiti bolj živo, v resničnem stanju na terenu. Pevec, ki so na-

ko je boljše kot nič, in potem

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Isot je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

RAZGLEDNIK

PROSLAVA PROGLAŠENJA SVOBODE ČESKOSLOVENSKE

V torek, dne 31. oktobra, je Československa "republika" — dasiravno se zaisno pod nemškim robstvom — pri nas, v New Yorku in po vseh Zjed-njenih državah, proslavila 26. letnico svojega proglašenja neodvisnosti.

Tem povodom je predsednik imenovan republike, dr. Eduard Beneš, poslal Čehom in Slovakom v Ameriki posebno spomenico in pozdrave, v katerih povdarja, da osvobodjenje njihove rodne domovine, se je deloma že pričelo, kajti slovaški bratje Rusi, so že osvobodili iztočne pokrajine, tako, da popolno osvobodjenje republike ni več daleč.

Proglašenje neodvisnosti Československe, so dne 31. oktobra proslavili v New Yorku z velikim koncertom v Carnegie Hall, kjer so narodni zastopniki čitali imenovane pozdrave predsednika Beneša in tako proslavili šestindvajsetletnico proglašenja neodvisnosti republike. Koncert je priredila organizacija Ameriških Prijateljev Československe v New Yorku, katera organizacija bira tudi prostovoljne prispevke v vojne svrhe za imenovano republiko ter si je zadala nalo-

go, da nabere v to svrhu svoto v znesku \$17,200,000.

Mrs. Vincent Astor, predsednica ženskega oddelka te organizacije v New Yorku, je slavljenja predsedovala, dočim je Ronald Colman prečital poslanico in pozdrave predsednika dr. Edmunda Beneša.

Glasba je pri koncertu svirala zgolj klasične skladbe československih skladateljev, oziroma skladbe, katere so sedaj, tekot okupacije nesrečne dežele po nemških roparjih, prepovedane od časa okupacije nadalje.

Med drugimi skladbami je godba igrala Dvorakovo simfonijo št. 4. Godbo je priredil newyorški filharmonični zbor.

Jaromila Novotna, češka soprano pevala Metropolitan Opera družbe, nastopila je kot solistinja med petem čeških opernih napevov.

Pokrovitelji proslave so bili: governor Dewey, Joseph E. Davies, mayor Fiorello La Guardia, Mrs. Franklin D. Roosevelt, škof Henry S. George Tucker, profesor Albert Einstein, Mr. in Mrs. Herbert H. Lehman, Beardsley Ruml, baronica Alphonse de Rothschild, Cornelia Skinner in Marcia Davenport.

(Nadaljevanja na 4. str.)

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

List "St. Louis Post Dispatch" objavlja članek, v katerem pravi, da so naši državljani leta 1800 bili v strahu, ker je nekdo izrazil mnenje, da je bil tedanji predsedniški kandidat, Jefferson — komunist.

Nekateri newyorški listi so objavili te dni vesti, da je republikanska stranka potrosila — \$50,000 za "enominutno" napadanje po radio na svoje nasprotnike samo v New Yorku, in da bode potrosila nadaljnjih \$500,000 v isto svrhu v drugih mestih republike.

V "Washington Star" čitamo hvalno radi denarnih prispevkov Charles A. Lindbergha, katere je imenovali polkovnik daroval "v vojne svrhe", kar je storil tudi general Robert Wood. List imenuje oba darovalca "iskrena izolacionista".

"Globe" v Bostonu, Mass., pravi, da je najboljši govor političnih kandidatov oni, v katerem ti kandidatje imenujejo svoje nasprotnike — "velike, ne pa "majhne lopove" ...

NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

35 centov komad
3 za \$1 —
* Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetul čas)
* Po Jezeru
Kolo
* Spavaj Milka Moja
Orphan Waltz
* Dekle na vrto
Oj, Marička, peglaj
* Barčica
* Mlad kapetane
* Gremo na Stajersko
Stajeri
* Happy Polka
Če us tujem
* Slovenian Dance
Vanda Polka
* Zidana marek
Veseli bratci
* Ohio Valley
Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
* Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
* Helena Polka
Slovenska Polka
* Pojdi z menoj
Dol s planine
* Barbara Polka

ZVEZEK 10-SLOVENSkih PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:
Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

OTATTELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rejaki zasigurajo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23,

Račun za mesec sept. 1944

Bilanca v banki 31. avgusta	\$20,206.44
Ročna blagajna	9.93
DOHODKI	
Podr. št.	
1. Detroit, Mich.	\$100.00
5. Rock Springs, Wyo.	154.90
6. Ely, Minn.	18.25
8. West Newton, Pa.	13.00
13. Niles, Ohio	10.00
15. Springfield, Ill.	6.78
22. Midway, Penna.	10.00
23. St. Louis, Mo.	50.00
24. Virden, Ill.	3.74
28. Conemaugh, Penna.	124.17
29. Fredericktown, Pa.	104.10
33. Bridgeport, O.	3.12
38. Acemetonia, Penna.	25.00
39. Cleveland, O.	500.00
45. Sheboygan, Wis.	2.00
47. Pueblo, Colo.	12.00
48. Cleveland, O.	700.00
56. Milwaukee, Wis.	100.00
63. Brooklyn, N. Y.	10.00
65. Worcester, N. Y.	23.75
66. Library, Penna.	10.00
86. Elizabeth, N. J.	5.00
90. Kirkland Lake, Ont., Can.	30.00
94. Hostetter, Penna.	5.00
97. Newark, N. J.	3.00
101. Greensburg, Penna.	9.50
A. B. Z., Ely, Minn.	1,000.00
Prispevki po Glasu Naroda	54.00
Ignace Zajc, Brooklyn, N. Y.*	46.50
John Bruce, Lorain, O.	30.50
Anton Goršek, Euclid, O.	5.00
Mrs. Juratovich, Hammond, Ind.	4.00
M. Lambert in hči, Cleveland, O.	6.00
Ludvik Mutz, Brooklyn, N. Y.	12.25
POSS št. 39, Coverdale, Penna.	25.00
Mary Praprotnik, Berwyn, Ill.	25.00
SND, Pittsburgh, Pa.	25.00
Fed. SNPJ zapadne Penna.	25.00
Fred Stanich, Cleveland, O.	1.00
F. R. Vavpotič, New York, N. Y.*	30.90
F. R. Vavpotich, New York, N. Y.*	5.00
Anton Zornik, Cleveland, O.	3.00
Carl J. Samanich in Jos. Miklus, Cleveland, nabrala	33.00
Društvo št. 38 SNPJ, Kenosha, Wis.	5.00
Progresivne Slovenke, Cleveland, O.	25.00
Agnes Zalokar, Cleveland, O.	20.00
SANSove podružnice, New York	45.00
Ivan Ručigay, Brooklyn, N. Y.*	29.75
Josephine Peshel, Brooklyn, N. Y.*	50.13
F. R. Vavpotič, New York, N. Y.*	35.50
Nabral Jos. Kolene, Aguilar, Colo.	13.00
Jos. Godina, Sharon, Pa.	5.00
Joseph Omerza, Berwyn, Ill. (via Proletarec)	5.00
Jacob Blum in žena, Mill Iron, Montana	10.00
Katarina Horvatin, New York, N. Y.	25.00
Josephine Jeglich \$1, Rose Kern \$1, Cleveland	2.00
* Izkupicek od prodanih partizanskih zvezd.	
Dohodki za sept. \$ 3,540.74	
	\$23,757.11

Vojne tovarne zaprte

Ker je zaradi notranjega spora med člani Mechanics Educational Society of America v Toledo, Ohio, 4500 članov izostalo od dela, je 25 vojni tovarni v mestu moralo postaviti svoj obzid.

Dopisi

PISMO

Prejel sem pismo od ujetnika od italijanske vojne, vendar pa pristni Istrijane. Piše tako le (seveda v italijanskem jeziku): Prečistiti Oče: Potom našega vojnega kurata sem zvedel za vaše ime. V tem logerju smo štirje Slovenci. Dva znamo slovensko, dva sta mlajša, razumeta slovensko zelo malo, vendar, čeprav sta hodila v italijansko šolo, so pristni Istrijani. Vaš prijatelj nam je nasvetoval, da vam pišemo, zato sem vam jaz pisal, toda ne v slovenskem jeziku, ker se ne upam (neznani) pisati, italijansko pa zelo slabo radi tega, ker sem Slovenec Istrijan in nisem hotel se učiti, ker so nas silili.

Zelo bi vas rad videl in se z vami pogovoril, da bi mi dali vsaj malo poročila od moje lepše Istre. Kako je tam v moji domovini? Kako se razvija ves položaj? Ako mogoče, odpisite mi, vendar bi vas rad osebno videl.

Lepa je Amerika, dobro nam je tukaj, toda serce želi na Kras, na mojo lepo Istro, tam želim, "Oče, dom je le dom!" Kako daleč sem od doma, moj mali, lepi Istrijski domček. Saj ne jokam, ne tujujem, vendar me hote razumeli "Pratello" (brat), kaj mislim reči s tem, "domov bi rad šel!"

Tukaj nas Amerikanci zelo dobro postrežejo, z nami so sestrujejo, vendar smo vojni ujetniki, ki nimamo prostosti. Vendar pa imamo prostost, katere nismo imeli! Častiti oče, (Reverende pater, orate pro noi) molite za nas!

Kje se nahajajo ti slovenski fantje, ne morem povedati zaradi ovir, vendar jih bom osebno obiskal, da jih vidim in se z njimi pogovorim. To je sreča, da imajo vojnega kurata, ki govori precej dobro slovensko, dasi ni Slovenec.

Ko jih obiščem bom čitatelem sporočal, kaj mi bodo fantje povedali.

Pozdrav.

Rev. Pius J. Petrie,

župnik

UJETNIKI POŠILJAJO POMOČ

Camp Shanks, N. Y. — Nelečenjeno uredništvo! Že davno nameravamo in premišljavamo, kako in kaj se vdeležiti z eno malenkostjo v pomoč za našo Slovenijo, našim bratom in sestram, kateri so dosti že pretipeli in se davno trpe do osvobođenja naše slovenske zemlje izpod tuja. Ker nam je nemogoče, kar je naša želja, zato vsak po svoji moči iz vsega srea pošljemo vsi skupaj na Vaše uredništvo, kar nam je zmožnost. Zakaj nam je dobro znano, kako strašno trpljenje in revščino trpi ubogi naš narod slovenski.

Kakor smo tudi mi Slovenci Primorci trpeli sužnost in vse slabo pod tujcem, zato nam je vse dobro znano.

Sicer prispevamo: — Franc Trebec (Trst) \$6, Srečko Zupić (Pula) \$6, Franc Sredušnik (Trst) \$6, Franc Sedmak (Trst) \$6, Ivan Čej (Gorica) \$6, Jožef Žnidarčič (Gorica) \$6, Frank Suligoi (Gorica) \$6. Vse skupaj \$42.

Od slovenskih vojni ujetnikov iz taborišča Shanks.

Zaključim s tem pisanjem, ker gočovo vas že s tem preveč nadlegujem, ker imate dosti zaposlenja.

S poštovanjem in pozdravi od vseh nas Slovencev vsemu uredništvu in vsem ameriškim Slovincem.

SMRT FAŠIZMU — SVOBODA NARODU!

V imenu vseh nas:

Franc Trebec.

—

Srce na pravem mestu

Bessemer, Pa. — Dolžnost me veže, da storim kar je za storiti, pošiljam vam \$10 za pomoč nagim in lačnim, ker si uiso sami zakrivilo to gorje na svetu, ampak veliki grešniki so krivi vsega trpljenja, ki ga slovansko ljudstvo prenaša na svoji lastni zemlji. Kristus je tudi trpel in pretrpel zaradi velikih grešnikov. In kadar bo velikih grešnikov konec, takrat bo pa tudi vojskovanja konec. In Bog je svoboda pravega človeškega življenja.

V upanju imam, da se bom že še kaj oglašal za v pomoč pravičnim trpečim.

Prijateljski pozdrav.

Jacob Leskovitz.

—

Poznanec se najdejo

Wind Gap, Pa. — Prosim priobčite mi par vrstic v "G. N.". Čital sem dopis rojaka Vladimir Muroveca iz Puštala, pa mi ni znan naslov, da bi mu pisal pismeno, ker on je moj rojak.

Dragi rojak Murovec: Jaz znam, kjer ti stanuješ, ker jaz sem z Grgarjev, ženo sem imel pa s Tribuš Gorenje. Tako sem dostikrat prešel tisto cesto. Tu je tudi še ena ženska iz Tribuše. Moja žena mi je umrla l. 1942; enega sina so mi pokopali v Avstraliji l. 1943.

Tako, oglašam se mi pismeno in mi daj tvoj naslov, bomo si pisali, Jaz sem prišel iz kraja leta 1911 in delam zmiraj pri eni kompaniji že 33 let.

Tako, rojak, oglašam se mi.

S pozdravom.

Frank Baskar

Box 231, Wind Gap, Pa.

—

Ne čaka na zastopnika

Chicago, Ill. — Priloženi M. O. Vam pošljem kot podaljšano naročnino na ta naš dobri list. Berem ga že 30 let, pa tudi sedaj ga še ne pustim. Sem čakala, da se bo oglašil, kateri Vaš zastopnik, pa ni o-koli nobenega. Jaz bom od sedaj naprej sama pošiljala mojo naročnino, ker bo menda najboljša tako.

Toraj s pozdravom in obilo naročnin na list, Vam želi

Mrs. Mary Klun.

DOMAČA FRONTA
Šest nasvetov za boljšo kurjavo z manj premoga
Washington. — Produkcije težave za antracit in južno-apalaške vrste premoga so privedle upravo za trdo gorivo v vojni do tega, da je izdelala 6 nasvetov, ki naj pomagajo gospodarjem, da bolje izkoristijo svoj premog. Uprava poroča, da je pomanjkanje tako veliko, da narekuje omejitve dobav na največ 87 in pol odstotka normalnih potreb za antracit in največ 90 odstotkov za apalaški premog.

Predlogi so naslednji:

1. Pripravite svoje hiše na mraz, zamažite vse luknje in spranje.
2. Preglejte svoje peči, osnažite jih in popravite, ter nadomestite vse obrablene dele. — Nabavite si kontrolne aparate za gorkoto.
3. Temperatura v stanovanju naj bo tako nizka kot mogoče, in skladu z zdravstvenimi zahtevami in vašo udobnostjo.
4. Pozimi, ne pozabljajte očistiti svojo peč od časa do časa.
5. Okna in vrata naj bodo zaprta. Ne odpirajte jih po nepotrebnem.
6. Ne ogrevajte sob, katerih ne uporabljate, temveč zaprite jih. (OWL)

ZRAČNI JUNAK PREJEL PODKUPNINO

Majoor Walter V. Radovich je nekaki priložnosti napolnil v svoj mali aeroplan toliko ranjencev, da je z eno roko vodil aeroplan, z drugo pa je držal vrata. Pri neki drugi priložnosti je z največjo hitrostjo letel čez gorske vrhove in bi se bila njegova krila skoro zadela ob skale in pri vsem tem je razstrelil japonski muničjski vlak.

Izstrelil je tudi štiri japonske aeroplane in za vse to je prejel Distinguished Flying Cross in tudi angleško odlikovanje. Pozneje je bil dodeljen armadi v Burmi, kjer so bili njegovi poleti tako drzni, da ga je poveljstvo častnik obdržal na tleh.

Prišlo pa je na dan, da je pomagal, da nekaterim ni bilo treba iti v vojno. Priznal, da je prejel \$7000 od treh newyorških industrijalcev, da je izposloval, da njihova dva sorodnika nista bila poslana na fronto.

Grški denar brez veljave

Vse trgovine v Atenah so zaprle svoja vrata, ker grški denar nima nobene veljave več. V zadnjih 24 urah je padla vrednost drahme na 22 triljonov, (22,000,000,000,000 pod cenno angleškega šterlinga).

Edino vrednost na Grškem ima zlati denar, ki je obdržal svojo ceno.

Prekosili sami sebe

Kampanja za šesto vojno posojilo se prične šele 20. novembra, toda Prairie County v vzhodni Montani, čije kvota je \$56,700, je že podpisala \$66,700 šestega vojnega posojila.

ODMEREKI

Meso in maslo: Rdeče znamke od A8 do Z8 in A5 do K5 so veljavne za nedoločen čas. Do 29. oktobra ne bodo nanovo uveljavljene druge znamke.

Sadje in zelenjava v kantah: Modre znamke A8 do Z8 in A5 do R5 za nedoločen čas. Nove znamke ne bodo uveljavljene do 1. novembra.

Sladkor: Znamke št. 30, 31, 32 in 33 so veljavne za pet funtov sladkorja za nedoločen čas. Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov za vključevanje do 28. februarja, 1945.

Čevlji: Letalski znamki št. 1 in 2 v knjižici št. 3 veljavni za nedoločen čas.

POLITICAL ADVERTISEMENT POLITICAL ADVERTISEMENT

Po zmagi— Kaj?

V kako deželo bodo prišli naši vojaki in vojakinje, ko pridejo domov?

ALI JE sploh mogoče, da sedanja vlada, ki nosi rekord brskanja, kolebanja in nezmožnosti more izvršiti delo, ki ga mi kot Amerikanci, imamo pravico zahtevati? Ne, kot pravijo najboljši prijatelji New Deal. Čelo podpredsednik Henry Wallace je lansko leto označil New Deal kot "najslabša birokracija" in je dodal "to je neopravičljivo v narodu v vojni."

Kako je mogoče taki vladi zaupati neobhodno potrebno nalogo, da vstvari dela v mirnem času in trajen mir za Ameriko in za ves svet, mir, v katerem morajo imeti ne samo veliki, temveč tudi mali narodi delež, da ga oblikujejo.

GOV. THOMAS E. DEWEY

GOV. JOHN W. BRICKER

AMERIŠKI DRŽAVLJANI JUGOSLOVANSKEGA POKOLJENJA!

7. novembra glasujte za Deweya in za tako Ameriko, ki jo želite za same sebe in za one, ki se bodo vrnili k nam na dom, kadar bo ta vojna končana.

Glasujte za ves
REPUBLICANSKI TIKET

— Republican National Committee

Rojakom in Rojakinjam Širom Amerike!

NAVODILA ZA ZBIRANJE IN ODPOŠILJANJE OBLAČILA

1. Prosimo, da ne zbirate preponošene obleke, ki ni več za rabo. Vsako oblačilo mora biti zašito in pokrpano. Gumbi in druge zapone morajo biti v dobrem stanju, podvlečka pošta in popravljen itd. Oblačilo mora biti v takem stanju, ko dospo v Jugoslavijo, da se ga lahko takoj nosi.

2. S kako večjo čistilnico oblek se naj napravi dogovor, da bo za čiščenje računala po teži in ne od kosa. Ker oblačil ni treba likati, se jih lahko očisti na debelo, to je v enlah ali zveznjih. Uredi in poravnava se jo lahko po čiščenju. Kdor zamore, naj da obleko čistiti predno jo izroči pobiralcu ali pobiralki.

3. Oblačila naj bodo sortirana po sledečem redu:

- a) Moška zimska oblačila (spodnja in vrhna)
- b) Moška lahka oblačila
- c) Ženska zimska oblačila
- d) Ženska lahka oblačila
- e) Otroška zimska oblačila
- f) Otroška lahka oblačila
- g) Oblačila za novorojenčke

4. Zaboji naj bodo odposlani s predplačano voznino na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT

282 NINTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

5. Sporočite SANSu pismeno, kaj ste poslali, kdaj, koliko funtov in položaj (stara obleka, nova, moška, ženska itd.)

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAJVIŠJE URADNE CENE!

NE SPREJMEM RACIONIRANIH
ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(2)

Glasno ihtenje se je začelo. Malokateri oči so ostale suhe. Samo grobarji so ostali trdi in neizprosni, zasipali so dalje krsto, ne mence se za vzklake dekletove. In še nekdo je bil videti, kakor bi ne občutil ničesar: oče dekletov! Njegove oči so bile tudi zdaj suhe, v njegovem sren se tudi zdaj ni ganilo, kakor bi se to, kar se je vršilo, njega prav nič ne brigalo...

Jama je bila zasuta. Tam, kjer je malo prej zevala zemlja, je bil zdaj majhen hriček iz rjave prsti, a vrh njega lesen križec. Zvonovi so bili utihnili in množica se je začela razhajati. Mož ravnice se je malo pomudil na novi gomili. Komaj so se bili ljudje razšli, je potegnil kvišku hčer, ki je omedlevala ob materinem grobu, ter se obrnil proti izhodu. A krenil ni za drugimi, temveč izbral si je ozko, stransko pot, dasi je bila daljša od navadne.

Slutil je nemara, kakše misli imajo ljudje o njem, kako ga sodijo in obsojajo in izogibal se jim je. Bil bi res čul marsikako grenko sam o sebi. Govorili so dobro o rajni njegovi ženi, a še več so vedeli o njem slabega povedati.

"Ali ste ga videli," pripomni nekdo, "kako je stal in gledal tja preko nas, ko so mu pokladali ženo v grob? Prav nič mu ni bilo, vam rečem!"

"O, nič, nič!" jih pritrdi več.

"Še čudno, da se smejal ni!"

"Čudno, res! Saj se mu je izpolnilo, česar si je želel! Bolj mu rajnica ni mogla ustreči, nego da se mu je umaknila! Zdalj bode pač imel, po čemur je tako koprnel!"

"Nikdar je ni mogel trpeti, te svoje žene! Žalosten zakon je bil to!"

"Eh, žalosten, žalosten!" potrdi mož štiridesetih let ter pokima z glavo. "O tem bi vam jaz lahko marsikaj povedal! Jaj, kaj je vse počel z njo. Vi ne veste niti deset let tega, kar sem jaz kot sosed na lastne oči videl! O to vam je bila duša, da ni takih, ta uboga Mlakarica! Kako voljno je vse prenašala! Nikdar nikomur ni potožila in še celo zagovarjala je svojega moža, zagovarjala! Ne, take ženske še nisem videl! Kolikokrat me je prosila, da naj ne pripovedujem nikomur nič o tem, kar sem videl ali slišal! In res, molčal sem, ker je ona želela tako! Nikdar ne pozabim, kar sem doživel nekega večera. Bilo je predlanskim na sv. Matevža dan. Bil sem gnil voli na semeni, prodal dobro in zasedel smo se malo v gostilni. Prišli domov, hočem iti pogledat še malo v hlev preden se vlečem. Kar začnem neko čudno hropenje in grgranje tam okraj plotu, ki dela mejo med mojim in Mlakarjevim svetom. Stopim bližje, in kaj vidim? Na tleh leži ženska, a na prsih ji kleči možki ter jo davi in duši... Da bi razločil bolje, prižgem vžgalico in kdo je bil? No, vsaj sem itak vedel: Mlakar se je zmašal zopet nad svojo ženo, nad to revico, ki smo jo ravnokar zagreblili. Pomislite, ona tako slabotna, kakor je bila, pa ji poklekne na prsa tak hrust!..."

"In kaj je bilo potem?"

"Kaj je bilo! Ustrašil se je svetlobe, skočil po koncu in pobegnil! Midva nista bila nikdar prijatelja, spoznal me je in jo popihal še hitreje. Jaz pa se splazim čez plot ter vzdignem ubožico. Posadim jo na kup žaganje, ki so bile zložene poleg ter počakam, da si opomore. Potem pa ji začnem prigovarjati, naj gre k nam ter naj pri nas prenoči. Ali prvi, kar je izpregovorila, je bilo: "Martin, ljubi Martin, lepo te prosim, nikomur ne pravi tega! Dovolj je še sravnate nad našo hišo! Saj ni vsega sam kriv! Včasih tudi jaz katero zinem, ki bi jo bila bolj zamašala. Človek ne pomisli vselej, kakor bi moral. Razjezila sem ga bila nekaj brez potrebe..." Tak, vidite, je bila! Raje je sebe dolžila, kakor da bi bila čezenj kaj rekla! Sveta nebesa, da so še taka sreča na svetu! Ne, tega nikdar ne pozabim: "Martin, ljubi Martin, lepo te prosim, nikomur ne pravi tega!" Solze so mi prišle v oči, tako vam rečem! Take besede! A tem hušji srd sem imel do njega, ko sem videl, kako je ona dobra. In rekel sem ji: "Nikar ga ne zagovarjaj! Udušil bi te bil, če bi ne bilo mene! To ne sme iti več tako in ne sme iti! K sodišču stopim jutri in povem vse, ti hoš pa po pravici pričala, da veš! Ali si ti to zaželela? Kje sme on tako? Te mu mora biti konec!" Ali zdaj šele me je začela prositi! Roke je vzdignila proti meni in jokaje je govorila: "Ne, ne, Martin! Bog ne daj kaj takega! Za pet Kriševih ran, samo tega ne! Lepo te prosim, molči in nikomur ne govori o tem! Svojega moža vendar ne bom hodila tožiti po pisarnah! Saj ni zmeraj tak, verjemi, da ne! Hude jeze je in kadar ga zgrabi, ne ve, kaj počne. Če bi stopila zdaj preden, pa ti bil nemara drugačen!" Jaz ji pa rečem: "Kaj bo drugačen! Poznam ga! Še huje bi počel! Ze zaradi tega, ker sem ga jaz prepodil! K nam pojdi za to noč! Jutri se že še dalje pomeniva, kako in kaj!"

Ali ni se dala preprostiti. Bala se je samo tega, da bi ljudje kaj ne vedeli in ne čuli, akoravno se ni dalo prikriti. Kako tudi! Saj ni bilo samo enkrat! Če je bil en teden mir, je bilo že dolgo! No, moral sem ji obljubiti, da bom molčal in nikomur nisem pravil o tem do danes. Drugi dan po tistem pa bi jo bili morali videti! Delala se je tako veselo, kakor bi se prejšnji večer ne bilo čisto nič pripetilo, a okoli vratu, koder so se poznali nemara vtiski od moževih prstov, si je bila zavezala robec, da je bilo videti kakor bi bila prehlajena. Taka duša vam je bila to, vidite in tako ljubezen je imela v svojem sren do moža, ki bi bil zaslužil vse kaj drugega. O le šoda, da ni dobil te žene drug, ki bi jo bil cenil bolje!...

(Dalje prihodnjaj.)

SENZACIONALEN FILM

Prizor iz senzacionalnega in drznega filma, ki nam pove, zakaj moramo iztrebiti tajne nemške, visoke glave sedaj in za vselej — "THE MASTER RACE" s zborom samih zvezdnikov, sedaj na platnu v Palace Theatre, Broadway in 47th St.

Walter Pidgeon

ki nastopa skupno z Greer Garson v zanimivi ljubavni povesti "Mrs. Parkington", sedaj v Radio City Music Hall, 6th Avenue in 50th Street, New York, in poleg tega je na odru gala predstava.

PRISPEVKI ZA JPO-SS — SANS IN WRFAJD.

Za War Relief Fund:
Fr. Raspoink, Des Moines Iowa \$ 1.50
Fr. Primosich, Hasbrouck Heights, N. J. M 10.00
Jake Tomsha, Valley, Wash. 5.50
Katarina Strojjan, Valley, Wash. 1.00
Mark Frelieh, Springdale, Montana 2.00
Dve Slovenke iz Melrose Parka, Ill. 15.00
Jacob Leskovitz, Bessemer, Penna. 10.00
Pvt. Frank Trebec in tovariši, Camp Shanks, New York 42.00
..... \$87.00

Prispevki za SANS:
Frances Lukanič, Chisholm, Minn. \$25.00
Josephine Dolina, Okmulgee, Okla. 15.00
John Okrosek, Smithton, Penna. 1.50
..... \$41.50

Za JPO-SS:
Gabriel Kapy, New York \$1.00

Upravništvo "Glas Naroda" je včeraj (2. nov. 1944) poslalo na blaginjnika dotičnih akcij čke za pokritje teh prispevkov, in se zahvali v imenu teh ustanov prispevateljem za njihove narodoljubne darove.

Uprava "Glas Naroda".

NASLOV PREMENJEN
Urad United Committee of South Slavic Americans se je preselil iz 1010 Park Ave., na 465 LEXINGTON AVENUE, New York 17, N. Y.

RADIO CITY MUSIC HALL
Izredno mesto * Rockefeller Center
Prezračna povest ameriške ljubavne povečane z veselimi humorji in alno strastjo. Silka, ki se je bo vsako prijazno dolgo spominjal.
GREER GARSON
* MRS. PARKINGTON *
Na odru "AMERICAN Rhapsody" — predstavlja jo Leonidov in Glee Club, Rockettes, Corps de Ballet in simfonični orkester pod vodst. Erno Rapee

Odlomki iz domačega časopisja

"Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., pravi, da podpiranje londonske in naše vlade, kateri se zanimati za "kolaboracioniste", ki bi radi dobili kontrolo Španske v svoje roke, — pomenja veliko nevarnost za bodoči svetovni mir.

Washingtonski "Star" pravi, da se pri posvetovanju Churchill in Stalina v Moskvi ni doseglo baš mnogo, — pač sta pa posvetovalca dosegla to, da Stalin Churchillu zatrdil, da Rusi ne bodo v centralni Evropi in na Balkanu prodirali preko grške meje, kajti Grška naj ostane tudi v nadalje pod vplivom Anglije...

"The Star" v Indianapolis, Ind., svetuje zaveznikom, naj skrbje za to, da pride na Grškem knalo do poštenih volitev in povdaria, da se Churchill ne sme preveč zavzemati za to, da bi Grke prisili, da vzpostavijo na "prestol" kralja Georga, ako ga nara d — ne mara... O tozadnem vprašanju v Jugoslaviji, "The Star" ne poroča...

"Saturday Evening Post" pravi, da je življenje navadnega človeka na Japonskem postalo skoraj neznosno radi racijoniranja vseh dnevnih potrebščin in da od teh ljudi nedolžnih žrtv ni več pričakovanja. Članek tudi pravi, da Japonci sedaj še dalj časa delajo, manj spijo, manj jedo in zaslužijo mnogo več, kakor prej, ne da bi zamogli za ta denar kaj kupiti, tako da postaja nezadovoljstvo vedno večje. Kljub temu, pa Japonci še vedno niso overjeni, da so vojno izgubili, dasiravno postajajo vedno bolj nezaupni...

"Mirror" v New Yorku javlja, da so naciji v Nemčiji pričeli moriti sužnje, oziroma delavce, katere so dobili iz o svojih dežel, in da so dosežaj že pomorili 1.500.000 teh nesrečnih ljudi. Ostalo jim je še 8.000.000...

5. LETO! "Popolna šolaigralska" — Atkinson, Times
LIFE WITH FATHER
ARTHUR MARGETSON
NYDIA WESTMAN
Zares razveseljuje, navdihnjena in presunljiva igra. Čitateljem "Glasa Naroda" se priporoča, da tega ne zamudijo!
EMPIRE THEATRE, Broadway in 40th St., N.Y.
PE. 6-5540
Zvečer 8.40, Popoldne ob sredah in sobotah 2.40

"THE MASTER RACE"

pretresljiva melodrama razkriva drzne nemške nakane pripraviti nove vojne in uničevanja.
Film "The Master Race" razkriva resnične cilje nemških vojnih gospodarjev in njihov odločni sklep vprizoriti tretjo svetovno vojno. "The Master Race" je film, ki kaže vso osebnost nemških militaristov in njihov pohlep po osvojitvi celega sveta.

V briljantnem igralskem zboru sodobnega filma so Geo. Coulouris, Stanley Ridges, Osa Massen, Carl Esmond, Nancy Gates, Morris Carnovsky, Gavin Muir in Paul Guilfoyle.

Coulouris igra vlogo polkovnika von Becka, ki je največji razglasačevalec nauka o nemškem nadčloveku. Ko vidi, da je vojna izgubljena, hoče posvetiti svoje življenje v to, da bi med zavezniki zasedal neslogo, da bi nemški militaristi čez dvajset let zopet mogli pričeti novo vojno. Preoblečen v belgijskega patriota pride v taborišče nemških ujetnikov in dobi nekaj prenapetih, da povzročijo razstrelbo v taborišču. Krivdo za to pa zvali na zaveznike. Slednji pa pride resnica na dan in von Beck je obsojen na smrt.

Osa Massen igra žrtev nadev, Stanley Ridges vlogo ameriškega poveljnika, Carl Esmond pa ruskega zdravnika. Nancy Gates in Lloyd Bridges pa sta dva mlada vaška zaljubljenca.

Film se sedaj kaže v RKO "Palace" gledališču v New Yorku in tudi je že ali bo v kratkem predstavljen v drugih RKO gledališčih.

Paulette Goddard in Sonny Tufts v novem filmu

V Paramount gledališču v New Yorku je na platnu novi film v katerem nastopita dva znana igralca — Paulette Goddard in Sonny Tufts. Film se bavi z problemom, ako je priporočljivo, da se dekleta omožijo v vojnem času. Okoli tega problema se vršijo razne dogodčine, ki ne vključujejo samo dramo, pač pa tudi nekoliko humorja.

Nov razveseljiv film, ki obravnava sodobne probleme strasti, šale in drame.

PAULETTE GODDARD SONNY TUFTS
v kateri nastopajo
BEULAH BONDI in
BARRY FITZGERALD
v osebi na odru:
TONY PASTOR in njegov Orkester ter BERT WHEELER in
MARION HUTTON in
HAL LE ROY
PARAMOUNT
Broadway in 43rd St. New York

OGLEDJE SI KAKO NEMCI KUJEJO PRIHODNJO VOJNO!
THE MASTER RACE

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČI!

"Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleke, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

V filmu nastopi tudi Barry Fitzgerald, ki je igral tako uspešno v "Going My Way" z Bing Crosbyjem. Druge osebe, ki nastopijo so: Beulah Bondi, Walter Sande, Mary Treen in Ann Doran.

Nova klasifikacija mož v starosti od 38 let in več

Washington. — Državni glavni stan nabornega urada poroča, da so dobili lokalni naborni uradi nalog, da vpišejo registrirance v starosti od 38 let in več, v kategorijo IV-A, ki je dozdaj veljala le za registrante, ki so že dopolnili svoje 45 leto. Local Boardi so dobili tudi nalog, da obrže v kategoriji I-C vse moštvo, odpuščeno iz vojaške službe na časten način ali po častivrednih okoliščinah.

—OWI.

DELO DOBE

Sivalke izvečbane na Millinery in na šivanje slankov. Tedenska plača \$65, ter čas in pol za čezurno delo.

Dolga sezija.

Vprašajte pri: LAPOFF & SAUL 13 West 36th Street New York City 11-2, 3, 6

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.

13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th Street New York 11

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI Zbirka 9 narodnih pesmi Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za meški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za meški zbor 50

Franc Ventrini — SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOV 50

Ferdo Juvanc — 16 MLADIH LET. moški zbori 50

Peter Jerab — OSEM ZBOV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEB: Barčica: Oj, moj šolci se šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 50

OSKAR DEB: Brečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Noč; Moj očka ma konjčka dva; Ljubly sem pl semce; Slovo; Je vpladla tuš 50

EMIL ADAMIČ: Mudra devojka (belokranjska) 50

Vso noč pri potoci 50

Jurjeva 50

Hodi Mica domo; Kaj drugega bočem; Zdravica 50

VASILIJ MIK in A. GROMING: Vetril; Po gradini 50

FERDO JUVAČ: Zjutraj 50

Slovanaka 50

PETER JERAB: Pella roka; VASILIJ MIK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVČU: Le ekkrat se 50

Slava delu 50

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potikan ples 50

Ameriška slovenska lira, (Holmar) 50

Orlovski himni (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih in meških zborov (Karl Adamič) 50

Trile mešani zbori (Glasbena Matica) 50

V popolni noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Hattner) 50

Vladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 50

Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 50

Naši himni, dvoglasno 50

Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 50

ZA TAMBURICE: VA GORENJSKEM JE FLETO, podpora slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburisti zbor (Bajuk) 75

Bom let na planino, (Bajuk), podpora 50

ZA CITRE: Počut za citre, — s zvezki — (Košljah) 50

ZA KLAVIR: Vrti prideja, — Koračija — 50

Slovenic Publishing Co. 216 West 18th St., New York